

Самоаналіз «Професійний розвиток педагогів»

На початок 2019 /2020 н. р. у навчальному закладі працювали 81 педагог (з них 3 сумісники), з яких звільнилося протягом навчального року 4 педагоги.

Якісний склад педагогічного колективу на кінець навчального року становить:

Педагогічне звання, кваліфікація	Кількість	%
Заслужений учитель України	1	1,3
Учитель – методист	13	16,9
«Старший учитель»	16, із них 1 сумісник	21
Вища категорія	36, із них 3 сумісники	46,7
I категорія	15	19,5
II категорія	15	19,5
Спеціаліст	7	9,1
12 тарифний розряд	3	3,9
13 тарифний розряд	1	1,3
Усього:	77	100

Впровадження в освітній процес інноваційних технологій, методик вимагає оптимального поєднання колективних, групових, індивідуальних форм методичної взаємодії. З метою цілеспрямованої роботи для забезпечення колективного керівництва методичною роботою в освітньому закладі працює методична рада, до складу якої ввійшли директор, заступники директора, керівники предметних методичних комісій, циклових комісій учителів, практичний психолог, соціальний педагог, голова профспілкового комітету.

Протягом 2019/2020 н. р було організовано роботу 6 методичних комісій вчителів – предметників, 4 циклових комісій вчителів, тимчасових творчих динамічних груп вчителів з підготовки та проведення семінарів, педрад тощо. Науково – методична рада коригувала їхню роботу .

Методична тема «Організаційно – педагогічні та партнерські засади розвитку соціального інтелекту учасників освітнього процесу» була наскрізною при проведенні колективних форм роботи, а саме психолого-педагогічних семінарів, педагогічних читань, педагогічних рад.

Протягом 2019 – 2020н. р. проводилася організаційно – методична діяльність з питань організації НВП у 1 класах, 2-А, 3-А класів, які працюють за програмою «Інтелект України», та 5,10-х класах; відстежувалися під час відвідування уроків особливості роботи за новими програмами та дотриманням Державного стандарту початкової, базової й повної загальної освіти. Продуктивно працював психолог – педагогічний семінар під керівництвом практичного психолога Голобокової О. М.. Для підготовки й проведення семінарів створювалися тимчасові творчі групи. На семінарі «Інтегроване навчання – шлях до цілісного сприйняття учителями навколишнього світу» зроблено акцент на важливості взаємозв'язку між навчальними предметами для відображення цілісної картини світу у «голові» учня, для створення істинної системи знань і правильного світорозуміння. У ході роботи семінару прийшли до висновку: знайомити дітей з кожним предметом треба у зв'язку з іншим, «відкривати нове так, щоб шматочок життя загравав

перед дітьми всіма барвами веселки» (В. Сухомлинський). На семінарі «Нові часи – нова школа: особистість над усе (важливість гуманістичного освітнього середовища в закладі освіти)» (січень, 2020) на меті мали з'ясувати для себе, що потребує сьогодення від сучасної школи, як сформувати соціально активну особистість.

Педагогічні читання «В.О.Сухомлинський: п'ять поглядів на проблему свободи і відповідальності в контексті громадянського виховання» також готувала тимчасово створена група вчителів. У ході педчитань звернули увагу, що критерієм і результатом громадянського виховання (за Сухомлинським) є громадянськість особистості, складовими якої є моральна, політична та правова культура, почуття власної гідності, внутрішньої свободи і водночас вболівання за суспільні ідеали.

У січні 2020 року ця проблема стояла в центрі уваги й під час проведення воркшопу за темою «Технології соціальної згуртованості суб'єктів освітнього процесу». Актуалізувалося одне із важливих завдань освіти – досягати єдності між членами суспільства з метою збереження їх ідеалів, цінностей, принципів. Саме освіта, від стратегій якої залежить наше майбутнє, навчає людей зберігати, розвивати, модернізувати суспільство. У ході воркшопу було виділено основні напрямки для досягнення соціальної згуртованості:

- 1) створення міцної основи;
- 2) посилення заходів соціальної підтримки;
- 3) підвищення громадянської суспільної відповідальності;
- 4) різноманіття культур і цінностей.

Зміни, що відбуваються у площині сучасної української школи, викликають ряд запитань, відповіді на які намагалися дати під час роботи 6 методичних майстерень, девізом роботи яких було: «Я вмію – і тебе навчу», а вчителі початкових класів провели «Методичний калейдоскоп», у ході роботи якого практично познайомили членів педколективу з прийомами розвитку критичного мислення та інтеграції в освіті, за якими учні можуть використовувати знання та вміння, отримані в школі, в реальних життєвих ситуаціях.

При проведенні педрад, семінарів, педчитань визначено ключові позиції діяльності закладу освіти:

1. Новий зміст освіти заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.
2. У педагогів має бути сформоване критичне мислення щодо змісту освіти, технологій навчання, що може стимулювати їх ініціативу та пошук у збагаченні змістового та процесуального аспектів освіти, різних форм самоосвітньої діяльності учнів. Зміст освіти та її методика мають бути наближені до практики.
3. Педагогіка ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками. Співробітництво з батьками, їхня оцінка якості освітнього процесу та рівня освіченості їхніх дітей не повинні бути джерелом конфліктів та опозиції школи і батьків, а навпаки, мають ставати стимулом педагогічної рефлексії, самоекспертизи досягнень закладу освіти, пошуків нових шляхів розвитку.

Робота методичних комісій була спрямована на удосконалення методичної підготовки, фахової майстерності вчителя, удосконалення методики проведення уроку.

У 2019 – 2020 навчальному році МК *вчителів математики, фізики та інформатики* продовжували працювати над проблемою «Ефективна співпраця вчителів фізико – математичних дисциплін з батьками – запорука успішної реалізації компетентної освіти».

Для вирішення завдань були проведені засідання методичної комісії, на яких ключовими питаннями також були активізація мисленнєвої діяльності учнів за допомогою інтерактивних технологій навчання, формування інформаційної культури учнів, збереження фізичного і психічного здоров'я під час роботи за комп'ютером, упровадження елементів STEM- освіти, продуктивні контакти в системі «учитель-учень». Набув популярності круглий стіл, на якому члени МК обговорили проблему щодо організації самоконтролю та самооцінювання учнями власної діяльності на уроках математики у 5 – 6 класах та звернули увагу на надання учням необхідної психолого – педагогічної підтримки, на ігрові форми навчання. Вчителі обмінялися досвідом

використання на уроках ІКТ, включення батьківської громади для формування інформаційної культури компетентнісної освіти. Про поліпшення інженерного мислення, продуктивності контактів у системі «вчитель-учень» розповіла Притула С.О. з досвіду роботи. Ефективно пройшов навчальний семінар «Шляхи вдосконалення роботи учителів щодо підвищення ефективності в набутті учнями міцних знань, освітніх компетенцій», на якому Хідірова Н.Л. провела заняття з теми «Усні вправи - одна з форм організації колективної та індивідуальної роботи з учнями», де на прикладах для 6 класу поділилась досвідом, який можуть використовувати і батькам при виконанні з дітьми домашніх завдань. Мінькова С.Д. розкрила плюси та мінуси лекційно - практичної системи викладання фізики. Поділився досвідом з активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках фізики шляхом комп'ютерної підтримки Лобас В.В. Притулі С.О., Смішко О.І., Заставській Ю.О. запропонували відправити розробки уроків математики до друку у періодичне видання.

Розуміючи важливість самоосвіти, члени МК пройшли дистанційні тренінги, семінари, вебінари, взяли участь у проектах тощо. Це сприяло тому, що вчителі одразу розпочали якісну дистанційну роботу з учнями під час карантину, обравши відповідну навчальну платформу.

«Організаційні та методичні особливості викладання предметів історико-природничого циклу для успішної соціалізації особистості в громадянському суспільстві»- методична тема, над якою працювали вчителі *історико-природничого* циклу.

Протягом 2019-220 н. р. на засіданнях розглядалися питання формування вміння працювати в інформаційному просторі, компетентність особистості як інтегрований компонент навчальних досягнень учнів, нові підходи до формування ключових та предметних компетентностей учнів в умовах модернізації освітнього процесу тощо. Це дало вчителям МК зробити крок щодо формування в учнів умінь здобувати інформацію з різних джерел, засвоювати, поповнювати, оцінювати її, застосовувати способи творчої діяльності учнів 10-11 класів в процесі цільової підготовки до ЗНО. Протягом року вчителі методичної комісії систематично працюють над підвищенням свого теоретичного та фахового рівня, але найвищу активність проявили під час дистанційного навчання з тем "Особливості оцінювання в умовах дистанційного навчання", «Інтернет –ресурси в навчальному процесі», «Онлайн-тести «На Урок» для дистанційної роботи», «Природничі дисципліни: навчаємось дистанційно», «Відповіді на найважливіші запитання ЗНО-2020» тощо.

Методична комісія вчителів *української та російської філології* працювала над темою «Розвиток соціального інтелекту учнів засобами українсько-російської філології». Кожен педагог прагне урізноманітнити модель уроку, постійно вдосконалюючи його технологію. Цьому сприяли засідання МК, де використовувались такі форми роботи, як «круглий стіл», методична гостина, творча лабораторія. Члени МК систематично підвищують свій професійний рівень на курсах підвищення кваліфікації, тренінгах, вебінарах тощо: «Інструменти feedback (зворотнього зв'язку) в освітньому процесі» (Бекетова Н.Г., Дорожкіна С.В.), «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність» (Гаманець О.І., Сохань Н.Ф., Луценко К.В.), «Протидія та попередження булінгу у закладах освіти» Полянська О.В., Маслова К.В., Луценко К.В., Ніколіна Т.І., Сохань Н.Ф., Коваленко О. А.), «Академічна доброчесність» «Академічна доброчесність» (Маслова К.В., Школова Ю.В., Луценко К.В., Сохань Н.Ф., Коваленко О. А.), «Наука про навчання. Що має знати кожен вчитель» (Полянська О.В., Маслова К.В.), «Бери й роби» (Маслова К.В., Кравченко Т.В.), «Глобальне тестування на національній ОНЛАЙН-платформі з цифрової грамотності» (Полянська О.В.), «Візуалізація художнього слова та інфо-медійна грамотність» (Коваленко О.А., Бекетова Н. Г.), «Антикризовий національний онлайн-EdCamp 2020: школа зараз і у «світі після» (Сохань Н. Ф.).

Це сприяло тому, що більшість вчителів МК готові були до взаємодії з учнями, їхніми батьками в нових умовах під час карантину.

Учителі *іноземних мов* продовжували роботу за темою «Організаційно-педагогічні та партнерські засади розвитку соціального інтелекту учасників освітнього процесу», пріоритетними завданнями визначали формування комунікативної та соціальної компетенцій. На засіданнях комісії іноземних мов вчителі розглядалися питання

проектної діяльності на уроках англійської мови в початковій школі, обговорювалися шляхи підвищення ефективності діалогічного та монологічного мовлення в середній ланці, ознайомилися з методами розвитку комунікативної компетентності учнів на основі впровадження інтерактивних форм і методів організації навчальної діяльності, питання розвитку навичок аудіювання при вивченні англійської мови учнями середньої ланки за допомогою ІКТ, як працювати з KnowledgeBoard, створювати Лепбук. Значна робота приділялась питанню викладання іноземної мови у початковій школі, де працюють 2 молоді спеціалісти –Амірзянова А. Н., Вергун Л.О. Особливе місце в роботі з підвищення професійної компетентності педагогів займає самоосвіта. Під час дистанційного навчання вчителі брали участь в онлайн-вебінарах . Особливу активність проявили Кравченко Т. М., яка взяла участь у вебінарах "Викладання іноземної мови в умовах дистанційного та онлайн-навчання", "Карантин:онлайн-сервіси для вчителів", "Цифрові навички вчителів"; Цина Н.В. - у вебінарах "Використання мобільних застосунків на уроках", "Кейс - технології у навчальному процесі", "Storytelling - технологія неформального навчання ", "Легка та результативна англійська для молодших школярів ", " Емоційний інтелект та його особливості ", "Ефективність методу асоціативних символів на початковому етапі вивчення англійської ", «Електронні освітні ресурси для НУШ», «Соціальна інклюзія в НУШ », «Система оцінювання в НУШ », «Хто вони: діти з особливими освітніми потребами?» Протягом дистанційного навчання в карантинний період вчителі в основному використовували такі ресурси та платформи: «Google Клас», «На Урок», Zoom, Viber, YouTube. Усі педагоги готові були співпрацювати з учнями за нових умов.

Робота методичної комісії *вчителів фізичного, естетичного, трудового* навчання й виховання була зосереджена на реалізації теми «Єдність педагогів та членів сім'ї-запорука фізичного, естетичного та трудового розвитку учня». Засідання МК були спрямовані на підвищення фахового рівня вчителів. Протягом 2019-2020 н. р. розглядалися питання щодо особливостей викладання навчальних предметів у 2019/2020н.р., окремих змін у навчальних програмах, питання створення ситуації успіху на уроках, використання ІКТ для розширення в учнів кругозору, обізнаності в різних сферах людського життя, бачення проблем сучасного виробництва та життя. Протягом навчального року члени МК приділяли увагу самоосвіті. Пройшли вебінари Кучерявенко В.М. («Протидія та попередження булінгу в закладах освіти», «Наука про навчання. Що має знати кожен учитель»,«Академічна доброчесність»), Сіра Р. Ю. («Протидія та попередження булінгу в закладах освіти», «Критичне мислення», «Наука про навчання. Що має знати кожен учитель»,«Академічна доброчесність»), Іванюха Є. В. . («Протидія та попередження булінгу в закладах освіти»), Цивата В. О. пройшла курси вчителів фізичного виховання (дистанційно) при КЗ «ЗОШПО». Багато проблем було в учителів МК під час проведення дистанційного навчання, тому необхідно звернути увагу на опанування нових технологій для співпраці з дітьми, мотивації учнів до фізичних занять .

Методична комісія вчителів *початкових класів* працювала над вирішенням науково-методичної проблеми «Взаємодія з батьками як умова побудови комфортного середовища та забезпечення успішності у навчанні». За планом були розглянуті такі питання:

- творче використання прогресивних технологій навчання та сучасних прийомів педагогічної техніки в організації освітнього процесу НУШ;
- сучасні психолого – педагогічні підходи до розвитку школярів в умовах НУШ, психолого-педагогічних проектів «Інтелект України», «На крилах успіху» (з досвіду роботи);
- оновлення змісту навчальних предметів засобами інтеграції;
- соціально-педагогічні проблеми гуманізації виховання учнів в сучасних умовах;
- організаційно – педагогічні підходи до формування основних груп компетентностей учнів початкової школи засобами родинно – шкільного виховання.

На засіданнях методичної комісії проводились практичні заняття щодо використання комп'ютерних технологій, профорієнтаційного матеріалу, мультимедійної техніки, інноваційних технологій на уроках. Учителі початкових класів у листопаді провели для членів педагогічного колективу майстер-клас «Використання нових технологій в НУШ».

Члени МК дбають про своє професійне зростання та поширення передового педагогічного досвіду. Усі вчителі успішно завершили курс на платформі Edera «Робота

вчителів початкових класів з дітьми з особливими освітніми потребами», «Академічна доброчесність». На платформі Prometheus Бруй Л.А., Коротун О.В., Бережна А.І., Антоненко О.М. успішно завершили курси «Наука про навчання. Що має знати кожен вчитель», «Недискримінаційний підхід у навчанні», «Протидія та попередження булінгу в закладах освіти». Тарасова Н. Л. дистанційно підвищила кваліфікацію під час інтернет-конференції «Мислення логічне, креативне, критичне» за напрямками «Критичне мислення», «Креативне мислення», «Практичні прийоми», пройшла курси вчителів початкових класів (дистанційно) при КЗ «ЗОШПО», взяла участь у вебінарах «Будеш погано вчитися-станеш блогером. Як говорити з підлітками про вибір професії», «Скринька таємниць творчого вчителя початкової школи на уроках математики та природознавства», «Дистанційне навчання за допомогою ClassDojo для учителів, учнів та їх батьків». Коротун О.В. взяла участь у вебінарі «З чого розпочати дистанційне навчання. Найпростіші онлайн-сервіси та покрокова інструкція». Лисенко Н.П. стала упорядником науково-методичного збірника «Учитель як менеджер НУШ».Цаприка А.О. бере участь у сертифікації вчителів початкових класів, успішно пройшла тестування, самооцінювання власних компетенцій. Це сприяло тому, що вчителі одразу почали співпрацювати з батьками учнів під час дистанційного навчання, разом обирали доступні сервіси, платформи для роботи.

Методичні комісії рекомендували до участі в конкурсі «Учитель року» вчителів, що атестувалися у 2019 – 2020 н.р., а здобула перемогу в конкурсі вчитель української мови і літератури Полянська О. В.

Важливим моментом підвищення методичного рівня вчителів є атестація, яка активізує, підвищує їх персональну відповідальність за результати навчання і виховання учнів. Згідно з річним планом роботи закладу освіти були проведені декади педмайстерності. Під час декад було проведено 27 відкритих уроків, 6 позакласних заходів, 7 занять спецкурсів, курсів за вибором, гуртків.

Основними завданнями, реалізація яких передбачалася в рамках декад, були:

- активізація методичної роботи, розвиток професійної майстерності та компетентності педагогів;
- створення в освітньому процесі атмосфери співпраці, що веде до успіху, розкриття здібностей учнів, відчуття радості за свої досягнення, віри у власні сили, наполегливості у подоланні труднощів у навчанні;
- обмін педагогічним досвідом.

В основному під час декад вчителі показали вміння продукувати оригінальні інноваційні ідеї, застосовувати нестандартні форми й методи організації освітнього процесу, володіння технологіями партнерської співпраці, використання технічних засобів навчання.

Проведені декади сприяли професійно-фаховому зростанню педпрацівників, розвитку їхнього творчого потенціалу, надали можливості здійснювати порівняльний аналіз своєї роботи з роботою педагогічних працівників іншої дисципліни.

Використання комп'ютерних технологій допомагає вчителям одержати додаткові можливості для підтримки розвитку особистості учня, творчої пошуку й організації спільної роботи учнів.

Після проведення відкритих уроків, занять вчителі робили самоаналіз, адміністрація – аналіз.Атестаційна комісія рекомендувала відправити до друку в методичні видання розробки уроків учителів Лисенко Н. П., Грицик М. А., Карповій Л. І.,Ажаренковій О. О., Полянських А. П., Шевченко А. М..

Учителі, що атестувалися, взяли активну участь у підготовці та проведенні психолого-педагогічних семінарів, педрад, методичних тренінгів, воркшопів. Членами педколективу були відзначені змістовні виступи Лисенко Н. П., Мовчан В. П., Полянських А. П., Ажаренкової О. О. й проведені методичні заняття вчителями Бачурською Т. А., Сірою Р. Ю, Полянською О. В., Грицик М. А., Карповою Л. І.

Дана робота дала можливість простежити роботу вчителя під час атестації, а саме щодо:

- 1) вирішення проблеми, над якою працює вчитель, що атестується;
- 2) досягнень учнів, яких навчає вчитель;
- 3) методичних розробок з предмета викладання;

- 4) проведення відкритих уроків;
- 5) участі у засіданнях педрад, психолого-педагогічних семінарах, педагогічних читаннях;
- 6) популяризації свого досвіду роботи серед колег;
- 7) здійсненні роботи з наставництва (за умови достатнього стажу роботи) тощо.

На підсумковому засіданні атестаційної комісії давалась не тільки оцінка роботи вчителів, що атестувались, членами атестаційної комісії, а й рекомендації для покращення їхньої освітньої діяльності.

Пропозиції щодо можливих шляхів підвищення професійного розвитку педагогів:

1. Створити умови педагогам для неперервної освіти, надати вчителю свободу творчості у професійному розвитку відповідно до Концепції Нової української школи.
2. Удосконалювати зміст, форми роботи, методи освітнього процесу відповідно до засад Концепції Нової української школи.
3. Прищеплювати потребу в самовдосконаленні, бажання і розуміння значущості самоосвіти, формувати та розвивати індивідуальну особистість педагогів.
4. Посилити роль методичної служби закладу освіти у проведенні діагностики, вивчення рівня професійної компетентності вчителів.
5. Організувати індивідуальну практичну допомогу вчителям згідно з результатами діагностичного вивчення їх професійної підготовленості для удосконалення організації дистанційного навчання, впровадження технологій дистанційного та змішаного навчання.
6. Оволодівати системою моніторингу результативності своєї педагогічної діяльності кожним вчителем та вмінням планування подальшої роботи, направленої на підвищення професійної майстерності.
7. Використовувати активні форми методичної роботи з педагогічними кадрами, упровадження перспективних наукових досягнень, передового педагогічного досвіду.

Підготувала заступник директора Коваленко О. А.